Nota zienswijzen, commentaar en wijzigingen

Omgevingsplanwijziging 2 Gemeente Groningen

Inhoudsopgave

Inleiding 3
Reacties op de zienswijzen 4
Haren, supermarkt Jachtlaan 2 4
Groningen, supermarkten binnenstad 5
Groningen, Schuitendiep 1013-1017 (voormalige ligplaats 't Pannekoekschip) 6
Hoogkerk Oost 7
Regeling archeologie 9
Ambtshalve wijzigingen ten opzichte van het ontwerp 16

Inleiding

In 2024 is een wijziging voorbereid van het omgevingsplan van de gemeente Groningen: “Omgevingsplanwijziging 2 gemeente Groningen”.

Op 29 januari 2025 is in de Gezinsbode gepubliceerd dat het ontwerp vanaf 30 januari ter inzage zou liggen en dat eenieder daarop kon reageren door uiterlijk 12 maart een zienswijze in te dienen. Het is toen echter niet gelukt het ontwerp van het wijzigingsbesluit bekend te maken in het Gemeenteblad en ook niet op het Digitaal Stelsel Omgevingswet. De bekendmaking van het ontwerp heeft uiteindelijk pas plaatsgevonden op 20 mei 2025 (Gemeenteblad 210698).

Na de geslaagde bekendmaking is in de Gezinsbode kennisgegeven van de zienswijzentermijn, die zou lopen van 16 mei tot en met 26 juni. De officiële kennisgeving van de zienswijzentermijn in het Gemeenteblad is echter ook vertraagd. De kennisgeving van de zienswijzentermijn is uiteindelijk verschenen op 20 mei (Gemeenteblad 222358). Daarin is de zienswijzentermijn gesteld op 21 mei 2025 tot en met 2 juli 2025. Op 25 juni 2025 is een mededeling geplaatst in de Gezinsbode dat de eerder in de Gezinsbode gecommuniceerde zienswijzentermijn werd verlengd tot en met 2 juli. Ook de informatie op de gemeentelijke website is hierop aangepast.

De wijziging van het omgevingsplan ‘Omgevingsplanwijziging 2 Gemeente Groningen - Ontwerp’ heeft daarmee uiteindelijk voor zienswijzen ter inzage gelegen van 21 mei 2025 tot en met 2 juli 2025. Gedurende deze termijn kon eenieder naar keuze schriftelijk, mondeling of digitaal zienswijzen over het ontwerp naar voren brengen bij de gemeenteraad. In deze Nota Zienswijzen, commentaar en wijzigingen geven we aan welke reacties zijn binnengekomen en wat we met de ingekomen reacties hebben gedaan.

In de oorspronkelijk gecommuniceerde zienswijzenperiode zijn 3 reacties binnengekomen:

A. bewoner 1, bij digitaal bericht van 12 februari 2025;
B. Buurtvereniging Het A-kwartier, bij brief van 3 maart 2025, ontvangen 4 maart 2025
C. Aldi vastgoed B.V. & Aldi Groningen B.V., bij brief van 3 april 2025, ontvangen 4 april 2025

De zienswijzen waren een reactie op een korte beschrijving van de inhoud van het ontwerpbesluit in de oorspronkelijke kennisgeving in de Gezinsbode. Het ontwerpwijzigingsbesluit zelf was toen nog niet beschikbaar. De indieners zijn op de hoogte gesteld van de nieuwe zienswijzenperiode. Hen is meegedeeld dat hun oorspronkelijke reactie wordt meegenomen bij de beantwoording van de zienswijzen. En dat zij na kennisneming van het daadwerkelijke ontwerpbesluit desgewenst hun zienswijze konden aanpassen of aanvullen. Daarvan hebben zij geen gebruik gemaakt.

In de ’tweede’ zienswijzenperiode die begon in mei zijn twee nieuwe zienswijzen binnengekomen.

D. MWPO vastgoed, bij mail van 1 juli 2025
E. LTO Noord, bij brief van 1 juli 2025, ontvangen 2 juli 2025

De beantwoording van de zienswijzen is hieronder in tabellen gezet en geanonimiseerd. Ieder deelonderwerp van het wijzigingsbesluit waarop een zienswijze is ontvangen heeft een eigen tabel. De eerste kolom is het volgnummer, de tweede kolom geeft met bovenstaande letter aan van wie de inspraakreactie afkomstig is. Vervolgens hebben we in de derde kolom de vraag of het voorstel gezet. In de vierder kolom geven wij antwoord op de reactie. In de vijfde kolom is aangegeven of de zienswijze heeft geleid tot wijzigingen in het besluit.

Het tweede deel van deze Nota geeft aan welke wijzigingen ambtshalve in het besluit zijn aangebracht ten opzichte van het ontwerpbesluit.

Reacties op de zienswijzen

Haren, supermarkt Jachtlaan 2

Nr	Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie gemeente	Aanpassing besluit?
1	C	Aldi acht het onevenredig dat het uitbreiden van de supermarkt onmogelijk wordt gemaakt zolang nog niet zeker is dat de Aldi daadwerkelijk verhuist naar het Haderaplein.	De bouwregels van het bestemmingsplan laten het uitbreiden van de supermarkt aan de Jachtlaan nu al niet toe. De voorliggende wijziging brengt hier geen verandering in. Wij zien ook geen reden om nu wel uitbreiding toe te staan.	Nee
2	C	Volgens Aldi kan het doel van de wijziging op minder bezwarende wijze bereikt worden met een voorwaardelijke verplichting op de toekomstige supermarktlocatie aan het Haderaplein. Aldi stelt de volgende tekst voor: “Dat het gebruik als supermarkt enkel is toegestaan indien het gebruik van de supermarkt op de locatie aan de Jachtlaan 2 is gestaakt en gestaakt blijft.” Dit zou afdoende borgen dat niet op beide locaties tegelijk een supermarkt geëxploiteerd kan worden.	Het is begrijpelijk dat indiener enige zekerheid wenst over de continuïteit van de bedrijfsvoering nu de gewenste verhuizing nog onzekerheden kent. De voorgestelde regel gaat echter de vestiging van een supermarkt aan de Jachtlaan niet tegen: ook na vestiging van een supermarkt aan het Haderaplein zou een supermarktvestiging aan de Jachtlaan publiekrechtelijk gezien nog steeds mogelijk zijn. Maar als dat zou gebeuren, zou de supermarkt aan het Haderaplein niet langer gebruikt mogen worden en leeg komen te staan. Dat is niet wenselijk. De suggestie van een voorwaardelijke verplichting nemen wij echter over, maar in een andere vorm: een voorwaardelijke verplichting op het perceel aan de Jachtlaan. Er mag daar geen supermarkt meer geëxploiteerd worden zodra er een supermarkt geëxploiteerd wordt aan het Haderaplein. Met deze omgekeerde verwoording is het mogelijk om de regeling op het perceel Jachtlaan 2 zelf te houden, terwijl hetzelfde effect bereikt zal worden.	Deels. De voorgestelde regel wordt aangepast overgenomen.

Groningen, supermarkten binnenstad

Nr	Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie gemeente	Aanpassing besluit?
1	B	De zienswijze van Buurtvereniging Het A-kwartier zegt: “[a] In de nota wordt er aan voorbij gegaan dat het de supermarkten/supermarktketens zijn die het best kunnen vaststellen wat kennelijk de omvang is van de behoeften van hen die van deze supermarkten gebruik [wensen te] maken. Nergens in de nota wordt verwezen naar een visie of standpunt van de supermarkten.”	De supermarktketens Jumbo en Albert Heijn zijn betrokken geweest bij het opstellen van het beleid voor supermarkten in de binnenstad. Deze regeling is de eerste stap van dat beleid. Wij zijn het dan ook niet eens met de mening dat er te weinig rekening is gehouden met hun belangen. Verder gaat de wijziging niet alleen over wat klanten willen. We kijken ook naar wat het betekent voor de omgeving als er veel supermarkten dicht bij elkaar zitten. We nemen dus meerdere dingen mee in onze afweging, niet alleen de klantvraag	Nee
2	B	De zienswijze zegt: “[b] In de nota wordt voorbij gegaan aan de behoeften van de bewoners van de binnenstad. Ondanks dat de gemeente het wonen in de binnenstad wil handhaven en zelfs uitbreiden, komen de behoeften van die bewoners van de binnenstad niet ter sprake. [In een notitie aan de gemeenteraad d.d. 22.01.2025 wezen de Buurtvereniging het A-kwartier en de Bewonersvereniging Groningen Binnenstad hier al met enige uitvoerigheid op.”	Uit onderzoek blijkt dat er in de binnenstad van Groningen, vergeleken met andere vergelijkbare steden, relatief veel supermarkten zijn. De gemeente Groningen verwacht niet dat het vastleggen van een maximaal aantal reguliere supermarkten slecht zal zijn voor de leefbaarheid in de stad. Ook niet als er in de toekomst meer woningen bijkomen.	Nee
3	B	Uit de zienswijze blijkt onder punt c, 3, b dat de buurtvereniging zich zorgen maakt over de overlast veroorzaakt door de toelevering van goederen aan supermarkten.	Op dit moment zijn er geen regels voor hoe groot de vrachtwagens mogen zijn die supermarkten in de binnenstad bevoorraden. Wel geldt er een tijdsvenster: laden en lossen mag alleen tussen 05.00 uur 's ochtends en 12.00 uur 's middags. Daarbuiten is een ontheffing nodig. Als we zouden vragen om kleinere voertuigen te gebruiken, moeten er meer ritten worden gemaakt om dezelfde hoeveelheid spullen te leveren. Meer voertuigen in de stad past niet bij het beleid 'Ruimte voor zero-emissie stadslogistiek (2021)'. In dat beleid staat dat de gemeente juist wil zorgen voor minder voertuigen en minder ritten in het centrum, naast schoner vervoer.	Nee
4	B	Uit de zienswijze blijkt onder punt c, 3, c dat de buurtvereniging zich zorgen maakt over het verlies van bezoekers aan de binnenstad.	Zie onder punt 3, er is geen reden om aan te nemen dat de stad minder bezoekers zal krijgen door de voorgestelde wijziging.	Nee

Groningen, Schuitendiep 1013-1017 (voormalige ligplaats 't Pannekoekschip)

Nr	Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie gemeente	Aanpassing besluit?
1	A	Indiener verzoekt om het besluit intrekking ligplaats Schuitendiep 1017 (voormalig Pannenkoekschip) te wijzigen en de ligplaats Schuitendiep 1017 te behouden ten behoeve van zijn historisch schip.	Conform de Watervisie van de gemeente Groningen worden geen ligplaatsen in de Diepenring toegevoegd. Voor de locatie Schuitendiep willen we meer verblijfskwaliteit aan het water creëren. Daarom zijn er op deze locatie geen ligplaatsen meer gewenst. Het pannenkoekrestaurant is mede om die reden verplaatst. De Watervisie is hier te vinden: https://gemeente.groningen.nl/watervisie-stad-groningen. Zie pagina 24 en 25.	Nee

Hoogkerk Oost

Nr	Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie gemeente	Aanpassing besluit?
1	MWPO	Wij kunnen ons niet vinden in het beperken van de hoogte van 35 naar 15 meter gezien het karakter van de plek. De plek markeert een herkenningspunt van Hoogkerk. Met een juiste invulling zou hier een hoogte, hoger dan 15 meter mogelijk moeten blijven.	Voor wat betreft de bouwhoogte hebben wij aansluiting gezocht bij de bouwhoogte die op de bedrijventerreinen in de gemeente gebruikelijk is. Normaal gesproken is dat voldoende. We hebben als uitgangspunt genomen dat we de onnodig hoge maximum bouwhoogte willen terugbrengen, ook met het oog op de aansluiting bij de omgeving. Er is momenteel geen reden om daar op voorhand vanaf te wijken. Mocht er in de toekomst een specifiek bouwplan komen waarvoor een hogere bouwhoogte nodig is, dan kunnen we dat bouwplan op zijn merites beoordelen en indien nodig meewerken. We willen echter niet op voorhand bij recht al de mogelijkheid voor hogere gebouwen bieden. Daarbij was de hoogte van 35 meter afgestemd op de vroegere schoorsteenpijp. Achteraf bezien is het bijzonder dat die hoogte voor dat ene object is gaan gelden voor een groot deel van het terrein, en ligt het ook niet in de rede om het terrein in zijn geheel wederom die maximum bouwhoogte te geven. Op dit moment zijn er ook geen concrete aanknopingspunten om te beslissen hoe hoog een maximum bouwhoogte tussen 15 en 35 meter dan wel zou moeten zijn. MWPO noemt verder dat een hoger object een landmark zou kunnen zijn. Op het perceel is echter al een landmark aanwezig, in de vorm van de oude fabrieksgebouwen. Een deel daarvan heeft in het bestemmingsplan “Gebouwd erfgoed Groningen” een beschermde status als “karakteristiek pand of object”. Er geldt een beginselverbod om deze panden te slopen en de bestaande hoofdvorm, gevelindeling en de positie van het gebouw of object moet worden gehandhaafd. Het toevoegen van ‘concurrerende’ bebouwing daar omheen zou een expliciete afweging moeten zijn, op basis van een concreet bouwplan. Ook om deze reden houden we de norm voor maximum bouwhoogte bij recht beperkt tot 15 meter. Wel zien we dat een deel van de bestaande karakteristieke objecten hoger is dan 15 meter. Met een maximum bouwhoogte van 15 meter zouden die niet langer toegestaan zijn. Daarom geven we deze objecten alsnog de bestaande bouwhoogte als maximum. Ook willen we eventuele herbouw van de voormalige schoorsteen mogelijk maken. Op de plek van de voormalige schoorsteen maken we	Het verzoek van MWPO over de bouwhoogte leidt niet tot aanpassing van het plan. Wel geven we ambtshalve de bestaande karakteristieke gebouwen en objecten die hoger zijn dan 15 meter als maximum bouwhoogte de bestaande hoogte.

			daarom wel 35 meter mogelijk.	
3	MWPO	Daarnaast vragen wij ons af of de verwijzing naar de lijst van bedrijfstypen uit het bestemmingsplan Hoogkerk-Gravenburg uit 2013 nog actueel is met het oog op nieuwe bedrijfsvormen/typen en of hier niet een actualisatie van plaats dient te vinden. De lijst uit het bestemmingsplan is opgesteld op basis van de publicatie Bedrijven en Milieuzonering uit 2009, welke onder de omgevingswet is vervangen door de handreiking activiteiten en milieuzonering, wij achten dat de nieuwe handreiking toekomstbestendiger is.	De gemeente is zeker voornemens de systematiek voor de toelating van bedrijven op een nieuwe leest te schoeien. De gemeente rolt het 'nieuwe' omgevingsplan gebiedsgewijs uit in de periode tot en met 2032. Gebied voor gebied vervangen we onder meer de nu nog geldende bestemmingsplannen. Gaandeweg bouwen we daarmee het omgevingsplan verder op. En wordt de inhoud en thematiek van het omgevingsplan verder uitgebreid, met onder meer de regeling van bedrijfsactiviteiten. Maar, op dit moment is de nieuwe systematiek nog niet uitgewerkt en kunnen we die nog niet toepassen. We zouden ook vooruitlopen op keuzes die we nog moeten maken. Binnen het tijdsbestek van deze procedure lukt dat ook niet meer. En dat was ook niet de insteek van deze procedure. De insteek was een voorlopige regeling die er tot de definitieve regeling in het omgevingsplan voor zou zorgen dat zich in het gebied niet meer bij recht bedrijvigheid kan vestigen die een onevenredige belasting voor de omgeving veroorzaakt. Op het moment dat dit gebied aan de beurt komt voor de omzetting van het tijdelijke naar het definitieve omgevingsplan, passen we de systematiek aan. Mocht er in de tussentijd sprake zijn van concrete initiatieven die niet binnen de regels passen, dan kunnen we die op hun merites beoordelen en indien nodig meewerken.	Nee

Regeling archeologie

Nr	Indiener	Inhoud zienswijze	Reactie gemeente	Aanpassing besluit?
1	LTO Noord	Onderdeel van deze wijziging betreft, zo lezen wij op de website van de gemeente Groningen, ook het onderdeel archeologie. Door fusies met de omringende gemeenten Haren en Ten Boer is het buitengebied van deze stedelijke gemeente inmiddels redelijk substantieel geworden. Er wonen en werken dan ook een redelijk aantal agrarische ondernemers in de huidige gemeente Groningen. En in hun bedrijfsvoering kunnen zij te maken krijgen met regels op het terrein van de archeologie. Huis- dan wel staluitbreiding, diverse soorten bodemwerkzaamheden, aanpassing van een slotenpatroon, zijn zo enkele voorbeelden van bodemingrepen waarvoor de gemeente Groningen in haar Omgevingsplan regels heeft opgenomen. Het College van B&W van de gemeente Groningen heeft de Raad van de gemeente middels een schrijven d.d. 15 januari 2025 op hoofdlijnen geïnformeerd wat de belangrijkste onderdelen zijn van deze Omgevingsplan wijziging. Op het terrein van de archeologie geeft het College de volgende informatie: *'7. Actualisering van het archeologiebeleid in het omgevingsplan* *De regels voor archeologie uit het nieuwe deel van het omgevingsplan, zoals die nu gelden voor de stadswijk 'Stadshavens', worden met deze omgevingsplanwijziging ook van toepassing op de rest van de gemeente Groningen. Dit wordt gerealiseerd door het toevoegen van een voorrangsregel. Deze voorrangsregel gaat voor op de regels die gaan over de bescherming van percelen met archeologische waarden uit de voormalige bestemmingsplannen en de voormalige beheersverordeningen (die onderdeel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan). Het is wenselijk dat voor het gehele grondgebied van gemeente Groningen dezelfde regels gelden. Doordat het een thematische wijziging betreft, is het handig om de nieuwe regels voor archeologie tegelijkertijd voor het gehele gebied van toepassing te laten zijn. Met de eerste omgevingsplanwijziging (Omgevingsplanwijziging 1 gemeente Groningen) zijn de werkingsgebieden 'archeologie - maximum oppervlakte toestemmingsvrij roeren bodem' en 'archeologie -	<u>Kenbaarheid wijzigingen</u> De reactie richt zich vooral op de kenbaarheid van de wijzigingen. LTO voert aan dat het kaartwerk van het RAAP-rapport niet is in te zien. Allereerst merken wij op dat het RAAP-rapport geen planregels bevat en ook niet de in het omgevingsplan voorziene wijzigingen. De regels over archeologie verwijzen er ook niet naar. Het RAAP-rapport is dus geen deel van de regeling voor de archeologische onderwerpen. Evenmin is het RAAP-rapport bijgevoegd ter onderbouwing van de wijzigingen, zoals LTO veronderstelt. Het RAAP-rapport is al bij Omgevingsplanwijziging 1 toegevoegd, specifiek met het oog op de regels voor de karakteristieke gebouwen en objecten. De enige plaats waar in de (ontwerp)regeling en de motivering bij Omgevingsplanwijziging 1 verwezen wordt naar het RAAP-rapport is dan ook daar waar het gaat over karakteristieke gebouwen en objecten, niet bij het onderwerp archeologie. Dat laat onverlet dat het RAAP-rapport eerder wel een rol heeft gespeeld bij de totstandkoming van de archeologische beleidskaart, waarop vervolgens deze omgevingsplanwijziging gebaseerd is. Zowel de 'oude' regels als de 'nieuwe' regels zijn gewoon via de voorgeschreven en openbare kanalen te raadplegen. • De regels zoals die tot nog toe luiden, staan in het tijdelijk deel van het omgevingsplan, verspreid in tientallen beheersverordeningen en bestemmingsplannen. Die regels en hun werkingsgebieden zijn net als voorheen vindbaar en raadpleegbaar. Tegenwoordig in het onderdeel Regels op de Kaart van het Omgevingsloket online, vroeger (en grotendeels nog steeds) op ruimtelijkeplannen.nl. • Ook de nieuwe regels zijn vindbaar en raadpleegbaar. Het ontwerpbesluit met alle regels en werkingsgebieden is gepubliceerd in het Gemeenteblad, en de integratie tussen tekst en kaart is te zien in Regels op de Kaart. Wij weten dat de complexiteit van het DSO maakt dat het raadplegen geen sinecure is, maar het is wel de enige manier om voor elke plek te kunnen zien wat daar gold en wat daar gaat gelden, in het samenspel van kaart en regels. De archeologische grenzen in zowel de oude regeling als de nieuwe regeling volgen niet de perceelsgrenzen of kavelgrenzen. Ze zijn daarom	Nee

		maximum diepte toestemmingsvrijroeren bodem' toegevoegd aan het omgevingsplan. Bij nader inzien is het logischer om de twee gebieden anders te omschrijven. Met deze omgevingsplanwijziging krijgen de twee werkingsgebieden nieuwe namen: archeologische percelen en archeologische zones. Dit betekent dat artikel 7.52 van het nieuwe deel van het omgevingsplan wordt aangepast. Voor de voorgenomen omgevingsplanwijziging is de nieuwe archeologische beleidskaart als onderlegger gebruikt. Deze beleidskaart is in november 2022 door het college vastgesteld. De gemeenteraad is hierover aangeschreven met een informerende brief (kenmerk 592827-2022)'. Hier zitten, voor elke bedrijf en voor elke burger, twee belangrijke veranderingen in. Allereerst wordt met dit nieuwe archeologische beschermingsregime het oude beschermingsregime van percelen met archeologische waarden uit de voormalige bestemmingsplannen en de voormalige beheersverordeningen (die onderdeel uitmaken van het tijdelijk deel van het omgevingsplan) vervangen. En daarnaast, de tweede belangrijke verandering, voor wat betreft het gehele grondgebied van de gemeente Groningen wordt in dit Omgevingsplan uitgegaan van de archeologische beleidskaart zoals die in november 2022 is vastgesteld door het College. LTO-Noord is van mening dat elke burger en elk bedrijf feitelijk, bij een voorgestelde wijziging van een Omgevingsplan, zou moeten kunnen inzien en zou moeten kunnen beoordelen welke archeologische regels er eerst golden op zijn/haar terrein en vervolgens moet kunnen inzien en kunnen doorgronden welke archeologische regels er nu gelden en hoe deze zich ten opzichte van elkaar verhouden. Oftewel: wat is er nu voor mij en mijn agrarische bedrijfsvoering veranderd? Dat is feitelijk ook een soort 'recht' waarop burgers zich zouden moeten kunnen beroepen. Namelijk inzien waar een gemeente mee bezig is, zeker als het gaat om eisen en voorwaarden die betrekking hebben op het gebruik van gronden die niet van de gemeente zijn, maar van haar burgers. En in het geval van agrariërs komt daar ook nog eens bij: gronden waarmee zij hun brood verdienen. l. Gebrek aan transparantie en verzuim informatieplicht	alleen op niet op een andere manier weer te geven dan met behulp van een kaart. Daarnaast waren de oude ‘gebieden’ gekoppeld aan een diversiteit aan regels. Dit maakt dat de suggestie van LTO voor een was-wordt-overzicht per adres/perceel praktisch niet mogelijk is. Zo’n registratie zou per definitie geen volledig beeld geven van het samenspel van kaart en regels in de oude en de nieuwe situatie.	

		Op het eerste gezicht zien deze veranderingen er niet heel spannend uit. Maar de werkelijkheid is, of kan, heel anders zijn. Met deze voorgestelde wijzigingen kan het archeologisch beschermingsregime voor agrarische ondernemers, maar ook voor andere betrokkenen, er heel anders uitzien. Niet valt uit te sluiten dat gronden van agrariërs met deze wijziging nu opeens een archeologisch beschermingsregime kennen, waar dat voorheen niet het geval was. Of dat het archeologisch beschermingsregime is verzwaard, waardoor agrariërs gemakkelijk dan voorheen een (archeologische) onderzoeksplicht opgelegd kunnen krijgen. Sleutelwoord is in dit geval: transparantie. Daar ontbreekt het in dit geval aan. De gemeente Groningen heeft - ter onderbouwing van deze veranderingen het 'RAAP-rapport 4413 Erfgoed in de gemeente Groningen' bijgevoegd. Echter, zo valt te lezen in het ontwerp Omgevingsplan: dit is een replica van "RAAP-rapport 4413, Erfgoed in de gemeente Groningen". Vanwege technische beperkingen zijn de afbeeldingen niet meegenomen in deze weergave. Voor een volledig overzicht van het RAAP-rapport dient u het oorspronkelijke rapport in te zien'. (pag. 237) Waar dat volledige rapport valt in te zien maakt de gemeente niet duidelijk. Is er dan misschien een link vermeld? Nee, ook dat is niet het geval. Dat wringt des te meer omdat in het RAAP-rapport vele malen wordt verwezen naar kaartbijlagen. Die kunnen op deze manier dus niet worden geraadpleegd. En die zijn juist van belang omdat op dergelijke kaarten voor burgers en bedrijven goed en gemakkelijk valt in te zien wat de gemeente nu voorstelt met haar gronden. Burgers en bedrijven moeten maar zelf uitzoeken hoe ze aan dat volledige rapport, inclusief bijlagen, komen. Kortom: de gemeente verzuimt hier haar informatieplicht. LTO Noord ziet dat als een tekortkoming van dit ontwerp-Omgevingsplan. De gemeente Groningen kan deze tekortkoming te niet doen door een schema/tabel op te stellen, in ieder geval voor de gronden buiten de stad Groningen, zeg maar gemakshalve het buitengebied van de gemeente Groningen, waarin voor elk adres/kadastraal perceel, wordt aangeven of er sprake is van een verzwaring, het gelijk		

		blijven of een verlichting van het archeologische regime ten opzichte van de nu vigerende beschermingsregime.		
2	LTO Noord	De gemeente Groningen heeft in dit ontwerp Omgevingsplan gekozen voor een nieuwe categorisering van archeologische waarden en verwachtingen op haar grondgebied. Gronden met een vastgestelde archeologische waarde - dus gronden waarvan wij zo goed als zeker weten dat er sporen en vondsten kunnen worden aangetroffen noemt de gemeente 'archeologische percelen'. Gronden met een bepaalde archeologische verwachting, dus gronden waarvan het helemaal niet zeker is of daar archeologische vondsten en sporen aanwezig zijn, worden in het Omgevingsplan nu aangeduid als 'archeologische zones'. In gebieden die zijn aangeduid als 'archeologische percelen' geldt in dit ontwerp een vrijstellingsregime voor archeologisch onderzoek als de bodemverstoring niet dieper reikt dan 30 cm. -mv. en de bodemverstoring geen groter oppervlak heeft als 50 m2 In gebieden die zijn aangeduid als 'archeologische zone' geldt in dit ontwerp een vrijstellingsregime voor archeologisch onderzoek als de bodemverstoring niet dieper reikt dan 30 cm. -mv. en de bodemverstoring geen groter oppervlak heeft als 200 m2. Het archeologische beschermingsregime dat de gemeente Groningen hier nu voorstelt wijkt in belangrijke mate af van de vrijstellingsregime's die in eerdere (en oudere) bestemmingsplannen waren opgenomen. Zo 'is de vrijstelling in Helpman bij verwachte waarde - archeologische zones- 200 m2 en 0,3 m -Mv en in de Oosterpoort 200 m2 en 1,0 m -Mv en geldt in het centrum een vrijstelling bij bekende waarden -archeologisch perceel- van 30 m2 en 0,3 m -MV, terwijl dit in de Korrewegwijk 100 m2 en 0,6 m -Mv is. Aangezien met de nieuwe omgevingswet er één omgevingsplan komt voor de gehele gemeente en er dus niet met allerlei deelbestemmingsplannen wordt gewerkt, heeft de gemeente hier twee opties. Of alle vrijstellingsgrenzen worden gelijk getrokken, of er moet voor elke vrijstellingsgrens een andere functie opgenomen worden in het omgevingsplan. Hoe dit vorm gegeven	<u>Onvoldoende maatwerk</u> LTO stelt dat wij in de vrijstellingsregimes (waar en wanneer is geen archeologisch onderzoek nodig) onvoldoende maatwerk leveren, en dat daardoor op bepaalde plaatsen de bescherming en onderzoeksplichten onnodig zwaar zijn. LTO noemt een aantal voorbeelden. LTO stelt dat in het RAAP-rapport voor bepaalde locaties iets anders ('lichters') geadviseerd is dan we nu geregeld hebben. En stellen voor het RAAP-voorstel over te nemen. Allereerst merken we op dat de omgevingsplanwijziging geen nieuw archeologisch beleid bevat. Het archeologische beleid van de gemeente was al ruim voor deze omgevingsplanwijziging herzien en geactualiseerd, middels de vaststelling van de archeologische beleidskaart in november 2022 (raadpleegbaar via de Cultuurhistorische waardenkaart: https://groningen.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=969283f9fa25440690124ae03b9b08f2. In de bestemmingsplannen en beheersverordeningen in het tijdelijk deel van het omgevingsplan die daarvóór zijn vastgesteld, waren de regels nog gestoeld op het oude beleid van meerdere voormalige gemeenten. En op oude kennis en inzichten. De regels van toen houden ook nog geen rekening met nieuwverworven kennis en inzichten van de aanwezige archeologische waarden op diverse plaatsen in de gemeente. Dat verhelpen we met deze omgevingsplanwijziging: we harmoniseren de regels, brengen ze in overeenstemming met het nieuwe beleid, en verwerken de De omgevingsplanwijziging is gestoeld op de archeologische beleidskaart en volgt dat. De omgevingsplanwijziging behelst dus geen beleidswijziging, zoals LTO lijkt te veronderstellen, maar alleen een verankering van de gewijzigde toestand. In de archeologische beleidskaart is de veelheid van regimes uit de drie gefuseerde gemeenten geharmoniseerd en zijn de archeologische waarden geactualiseerd. De inzichten uit nieuw onderzoeken zijn verwerkt, evenals bekende of vergunde verstoringen. Met de archeologische beleidskaart is ook voorgesorteerd op de Omgevingswet en de verwerking in het omgevingsplan. In de archeologische beleidskaart hebben we de door RAAP in tabel 22 voorgestelde indeling in vier categorieën gevolgd, met archeologische	De zienswijze van LTO leidt niet tot aanpassing van het plan. Wel nemen we ambtshalve nog de bepaling op dat geen onderzoek/vergunning nodig is voor onderhoud en werkzaamheden die passen bij het normale gebruik van de gronden, net als archeologisch onderzoek door een archeologisch deskundige.

		dient te worden in het omgevingsplan is een discussie die nog gevoerd zal moeten worden in de gemeente. ' Uit dit ontwerp maken we op dat de gemeente niet voor een fijnmazig en zo accuraat mogelijk vrijstellingsregime heeft gekozen. De gemeente Groningen heeft er voor gekozen om alle vrijstellingsgrenzen gelijk te trekken. LTO-Noord betreurt dat omdat dat uiteindelijk zal leiden tot veel meer archeologisch onderzoek dan nodig is. Ook de agrarische sector kan dit raken. Deze keuze van de gemeente - feitelijk een soort 'one-size-fits all' - gaat daarmee ook geheel in tegen de gedachten van de beroepsgroep en de RCE dat archeologische verwachtingen in een Omgevingsplan zo secuur en goed mogelijk moeten worden geïnventariseerd en moeten worden onderbouwd. Hiervoor is zelfs een Handleiding Inventarisatiekaarten opgesteld. As we nu kijken naar de zwaarte van het beschermingsregime waarvoor de gemeente nu kiest dan valt één zaak in het bijzonder op. RAAP adviseert de gemeente voor de 'archeologische percelen' een vrijstellingsgrens qua oppervlak te hanteren van 30-50 m2 én qua diepte 0,3-0,6 m -Mv en voor 'archeologische zones' een vrijstellingsgrens qua oppervlak van 200 m2 én qua diepte 0,3-1.00 m -Mv. Bezien we nu wat de gemeente heeft gedaan - namelijk overal een dieptevrijstellingsgrens van 0,30 cm. -Mv. - dan constateren wij dat de gemeente qua diepte een veel strenger beschermingsregime invoert dan archeologisch noodzakelijk en geadviseerd. Dit betekent in de praktijk (wederom) onnodig/nutteloos onderzoek, zowel voor burgers als voor het (agrarisch) bedrijfsleven. LTO-Noord acht dat onnodig. Ons standpunt wordt mede ingegeven door het gegeven dat alle archeologische verwachtingen in de 'archeologische zones'- hoog, middelhoog of laag - over één kam zijn geschoren in het beleid. Ook hier is de nuance en de proportionaliteit verdwenen. Dit betekent dat de gemeente Groningen vergunningaanvragers ook een archeologische onderzoeksplicht oplegt als de archeologische verwachting laag is. Op de manier waarop het archeologische beschermingsregime nu wordt voorgesteld ontstaat er een lasten en onderzoeksdruk die onnodig is. LTO-Noord verzoekt daarom de gemeente Groningen het	Rijksmonumenten, gemeentelijke archeologische monumenten, archeologische zones en archeologische percelen. RAAP deed daarbij aanbevelingen voor de drempelwaarde voor de onderzoeksplicht: voor de archeologische percelen een oppervlakte van 30-50 m^3 en voor de archeologische zones een oppervlakte van 200 m^3. Wij hebben voor de archeologische percelen gekozen voor 50 m^2. Op verreweg de meeste gebieden was dat al de drempel. Voor de diepte adviseerde RAAP als drempelwaarde voor de percelen 0,3-0,6 m en voor de zones 0,3 – 1,0 m. Hier kozen we voor beiden de variant 0,3 meter. In grote delen van de gemeente bevinden de aanwezige of te verwachten archeologische waarden zich niet ver onder de oppervlakte. Het is overigens een misvatting dat de archeologische verwachtingen ‘hoog’, ‘midden’ en ‘laag’ over één kam geschoren zijn. De gebieden met een lage verwachting hebben geen bescherming gekregen, de gebieden met een midden-verwachting vallen onder de regeling voor de ‘archeologische zones’ en de hoge verwachting valt onder de regeling voor de ‘archeologische percelen’. Er is dus wel degelijk gedifferentieerd. Anders dan LTO stelt, ontstaan er geen vergunning- en onderzoeksplichten vanwege de ligging in een gebied met lage archeologische verwachtingswaarden. De regels in het omgevingsplan zijn dus ontleend aan het systeem van de archeologische beleidskaart die in 2022 is vastgesteld. Na de vaststelling van de beleidskaart in 2022 heeft de wereld niet stilgestaan. Er is meer onderzoek gedaan, nieuwe kennis opgedaan en zijn er nieuwe plaatsen verstoord. Ten opzichte van de archeologische beleidskaart hebben daarom nog wel een aantal aanpassingen plaatsgevonden, naar aanleiding van nieuwe onderzoeken en vondsten. Er zijn 5 archeologische percelen met wierden en/of vindplaatsen toegevoegd, van 8 terpjes is de begrenzing gewijzigd en er zijn 56 percelen vervallen. Een deel van deze laatste is afgewaardeerd tot archeologische zone. Eén rijksmonument is ‘gedegradeerd’ tot archeologisch perceel. Er is 1 archeologische zone toegevoegd en van 5 is de vorm gewijzigd. De komende jaren zullen de werkingsgebieden in het omgevingsplan ook steeds periodiek worden bijgewerkt om de actualiteit zo goed mogelijk te volgen. De frequentie daarvan staat nog niet vast. <u>Ambtshalve wijziging</u> Wel nemen nog de bepaling op dat geen onderzoek/vergunning nodig is	

		archeologische beschermingsregime zoals dat wordt voorgesteld door RAAP over te nemen, waarbij het voor de hand ligt de (diepte)vrijstellingsgrens voor agrarische percelen op minimaal 40 cm. -mv. te leggen. LTO-Noord kan zich immers niet voorstellen dat de gemeente Groningen kan onderbouwen dat in het gehele agrarische gebied de bodem niet dieper verstoord is dan 30 cm. -Mv.	voor onderhoud en werkzaamheden die passen bij het normale gebruik van de gronden, net als archeologisch onderzoek door een archeologisch deskundige. Akkers mogen nog gewoon worden geploegd, maar bijvoorbeeld diepploegen en het aanleggen van drainagebuizen vallen daar niet onder. Deze regel was er voorheen wel, maar ontbrak nog in het wijzigingsbesluit.	
3	LTO Noord	Hier kan zelfs de vraag worden opgeworpen of het nu voorgestelde archeologische beschermingsregime niet in strijd is met het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Dat besluit instrueert gemeente immers - zie daarvoor het bij amendement 137 gewijzigde artikel 2.28, onder al , - dat gemeenten te verwachten archeologische monumenten alleen in hun omgevingsplannen kunnen beschermen indien de bescherming is gebaseerd op expliciete en specifiek lokale archeologische en bodemkundige informatie. Het negeren (c.q. comprimeren) van de verschillende soorten archeologische verwachtingen zoals die zijn geïnventariseerd door RAAP, alsmede het negeren van verschillende diepeteliggingen van archeologische niveaus in het Gronings bodemarchief, door het opleggen van één uniforme diepte-vrijstellingsgrens, lijkt op zeer gespannen voet te staan met de eis van de wetgever dat het beschermingsregime gebaseerd dient te zijn op expliciete en specifiek lokale archeologische en bodemkundige informatie. Kortom: is dit ontwerp Omgevingsplan, voor wat betreft het aspect archeologie, niet in strijd met artikel 2.28 van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving? Antwoorden op onze vragen en suggesties zijn van belang voor onze achterban omdat het de consequenties van dit Ontwerp Omgevingsplan duidelijk kan maken. Elke agrariër in de gemeente Groningen zou immers willen weten: verandert er iets aan de status van mijn gronden (ja of nee) en zo ja, in welke mate? Zie hiervoor ook het verzoek van LTO-Noord ten aanzien van een tabel/overzicht onder paragraaf II (pagina 3). _____ 1 Artikel 2.28, onder a 63 1 162 (Ronnes) dat regelt dat gemeenten te verwachten archeologische monumenten alleen in hun omgevingsplannen kunnen beschermen	<u>Artikel 2.28 Omgevingswet</u> LTO vraagt zich af of de regeling in overeenstemming is met artikel 2.28 van het Bkl. Dat artikel bestaat niet. We nemen aan dat LTO artikel 2.28, onder a van de Omgevingswet bedoelt. Hierin staat het volgende: *"**Artikel 2.28. (verplichte instructieregels Rijk omgevingsplan en projectbesluit)*** *Regels op grond van artikel 2.24 worden in ieder geval gesteld over omgevingsplannen en projectbesluiten met het oog op:* *a. het behoud van cultureel erfgoed, met **inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten**, in ieder geval ter uitvoering van het Europees landschapsverdrag, het verdrag van Granada en het verdrag van Valletta"* Dit artikel is verder uitgewerkt in artikel 5.130 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Dat geeft een instructie over hoe het omgevingsplan om moet gaan met het beschermen van het cultureel erfgoed van de gemeente. Ook hier staat in lid 1 het volgende: *"In een omgevingsplan wordt rekening gehouden met het belang van het behoud van cultureel erfgoed, met **inbegrip van bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten.**"* Zowel de wet als het besluit spreken steeds over "met inbegrip". De stelling dat er enkel regels opgenomen mogen worden gebaseerd op bestaande kennis klopt dus niet. Over wat bekende en aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten precies zijn, geeft de Rijksoverheidssite https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/omgevingswet/veelgestelde-vragen/veelgestelde-vragen---omgevingsplan antwoord:	

		indien dit aantoonbaar is. In de huidige praktijk leggen veel gemeenten een daim op het gebruik van de ruimte door slecht onderbouwde archeologische dubbelbestemmingen in hun bestemmingsplannen op te nemen. Deze raken hierdoor overvol met archeologische dubbelbestemmingen en belasten bedrijven en gemeenten onnodig met archeologisch onderzoek. Door het opnemen van het woord 'aantoonbaar' brengt de wetgever tot uitdrukking dat gemeenten te verwachten archeologische monumenten alleen in hun omgevingsplannen kunnen beschermen indien de bescherming is gebaseerd op expliciete en specifiek lokale archeologische en bodemkundige informatie. Het gebruik van nauwkeurig archeologisch kaartmateriaal, inclusief een onderbouwing van de trefkans op archeologische monumenten, zorgt ervoor dat initiatiefnemers en vergunning aanvragers alleen goed onderbouwd een archeologische onderzoekplicht opgelegd krijgen.	***2.4 Wat wordt bedoeld met "aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten"?*** *Gemeenten moeten bij het vaststellen van het omgevingsplan rekening houden met bekende of aantoonbaar te verwachten archeologische monumenten. Aantoonbaar te verwachten betekent dat de mogelijkheid tot het aantreffen van een archeologisch monument op een locatie goed onderbouwd moet zijn. Voorspellen van de aanwezigheid van een archeologisch monument kan door middel van het uitvoeren van archeologisch onderzoek. Ook het combineren van bestaande relevante archeologische, bodemkundige of historische informatie kan voldoende zijn. Deze informatie hoeft niet altijd over de specifieke locatie zelf te gaan. Ook kennis over de archeologische waarden en verwachtingen op een locatie die vanuit archeologisch, bodemkundig of historisch oogpunt vergelijkbaar is, kunnen informatie leveren over de kans op het aantreffen van archeologische monumenten. Daarnaast is het belangrijk om informatie over bodemverstoringen op een locatie mee te nemen bij het bepalen van die kans.* *De gemeente wordt geacht de verantwoordelijkheid te nemen voor goed onderbouwde archeologische verwachtingen in het omgevingsplan, op basis van locatie-specifieke archeologische, bodemkundige en historische informatie. Volledige zekerheid is echter niet mogelijk. Dit ligt in de aard van de archeologie, die nu eenmaal niet zichtbaar in de bodem zit. Alleen alles opgraven zou volledige zekerheid geven, maar dat is in strijd met het beginsel van behoud in situ. Het blijven dus goed onderbouwde verwachtingen, waar een mate van onzekerheid nu eenmaal bij hoort.* De gebieden zoals aangewezen in de archeologische beleidskaart en nu verwerkt in het omgevingsplan zijn op deze wijze tot stand gekomen. De regeling in het omgevingsplan is niet in strijd met artikel 2.28 van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving, of artikel 2.28 van het omgevingsplan.	

Ambtshalve wijzigingen ten opzichte van het ontwerp

Onderdeel Schuitendiep	
Artikel 10.123	Regel geherformuleerd; “nieuw schip” kon verschillend uitgelegd worden
Onderdeel bodem	
Artikel 7.164, lid 2	Is overzichtelijker geformuleerd
Artikel 7.167	Ontbrekende verwijzingen toegevoegd naar indieningsvereisten bijlage III, onderdeel 5.2.1 en 5.2.2
Artikelsgewijze toelichting artikel 3.2	Wordt verplaatst naar de artikelsgewijze toelichting bij paragraaf 11.7.1 (volgt de verplaatste regel).
Artikelsgewijze toelichting artikel 3.3	Vervalt (specifieke tekst over Stadshavens past niet meer bij nu gemeentebreed geldende regel)
Artikelsgewijze toelichting artikel 32.29 onderdeel c	De opbouw van de tekst gecorrigeerd: • De eerste zin onder kopje “Onderdeel c” wordt verplaatst naar bovenaan de toelichting op het artikel. • De tweede zin onder kopje c vervalt. • Laatste zin over gemeenten in zinkassengebied vervalt (niet van toepassing voor Groningen)
Onderdeel archeologie	
Diverse plaatsen	Regel over toestemmingsvrij archeologie gecorrigeerd: er stond ten onrechte dat aan alle eisen moest worden voldaan.
Artikel 19.5a lid 5	Verwijzingen gecorrigeerd
Artikel 32.275, lid 2	Vervallen bruidsschatregel archeologie bij aanlegvergunningstelsels, het onderwerp is nu geregeld in artikel 32.294
Artikelen 32.279 en 32.280	Vervallen, het onderwerp archeologie is niet meer geregeld in artikel 32.278.
Artikel 32.294, lid 2 en 3	Ontbrekend onderdeel over gemeentelijke archeologische monumenten toegevoegd
Artikel 32.294, leden 4, 5 en 6	Drempelwaarden bodem roeren verhelderd voor situaties die vallen in twee of meer gebieden
Artikel 32.294, lid 7	Tekstueel vereenvoudigd
Artikel 32.295	Heringedeeld, dit artikel geldt ook voor bouwen en slopen van bouwwerken
Bijlage III, onderdeel 5.4	Ontbrekende indieningsvereisten aangevuld
Artikelen 131i, 7.140, 7.220i, 7.228, 8.26i, 8.35, 9.26i, 9.35, 9.51i, 9.60, 9.77i. 9.86	Verwijzingen opgenomen naar de indieningsvereisten in Bijlage III
Onderwerp hemelwater	
Definities verhard oppervlak, projectgebied, projectactiviteit en particuliere projectactiviteit	Eigen definitie voor verharding gecreëerd en artikelsgewijze toelichting aangevuld. Tevens definities voor projectgebied, projectactiviteit en particuliere projectactiviteit.
Artikel 7.167f Artikel 7.246f	Ontbrekende verwijzing opgenomen naar indieningsvereisten Bijlage 3 onder 5.6
Artikel 32.35 Artikel 32.275	Indieningsvereisten aangepast aan gewijzigde beoordelingsregels, verduidelijkingen gedaan en omissies hersteld.

Bijlage 3, onderdeel 5.6	
Artikel 21.2 Artikel 15.16 Artikel 32.269a Artikel 32.29	In de beoordelingsregels waarmee wordt beoordeeld of kan worden afgeweken van de beginselverplichting om een hemelwaterberging te maken, wordt als reden voor het niet hoeven maken van een hemelwaterberging toegevoegd: als een hemelwaterberging niet effectief of niet doelmatig is. Het kan bijvoorbeeld zijn dat de grondwaterstand berging in de weg zit, of dat de kosten buitenproportioneel hoog zijn in relatie tot de opbrengst. Het college kan een beleidsregel vaststellen voor de uitwerking van de beoordeling van de in dit artikel genoemde criteria.
Artikel 7.167f Artikel 7.246f Artikel 9.92	De plicht voor hemelwaterberging geldt voorlopig nog niet voor bijbehorende bouwwerken en verhardingen bij woningen. Voor de beoordeling van de vraag of een van de beginselverplichting kan worden afgeweken, is kennis nodig van de actuele grondwater- en hemelwaterafvoersituatie. Die kennis is in de organisatie nog in opbouw. Er lopen diverse onderzoeks- en inventarisatietrajecten om dat gemeentebreed in beeld te krijgen. Daarnaast is het instrument nog relatief nieuw. Door de kleinere objecten nog even buiten schot te laten, kan het aantal aanvragen nog even worden beperkt, waardoor het beoordelingsproces goed op gang kan komen. Van de grotere objecten kan ook meer worden gevraagd van de aanvrager om de situatie ter plekke goed in beeld te brengen.
Artikel 7.167f, Artikel 7.246f Artikel 32.29, onderdelen d en e Artikel 32.269a	Voor het bepalen van de bergingsplicht bij een bouwactiviteit tellen de verhardingen op het terrein niet mee bij de berekening van de bergingsopgave. Andersom geldt dit ook voor vergunningaanvragen voor verhardingen. Daar tellen eventuele bouwactiviteiten niet mee voor de berekening van de bergingsopgave. De oorspronkelijke regel, waarin beide werden samengeteld, kon gemakkelijk omzeild worden door de activiteiten over verschillende aanvragen te verdelen.
Artikelen 7.167f Artikel 7.246f Artikel 32.269a Artikel 32.29	De beschrijving van het begrip ‘project’, dat onvoldoende concreet werd bevonden, is aangepast. Er is nu aangesloten bij de terminologie uit het ontwerp van het Omgevingsprogramma Groennormen. Als er sprake is van een project is een hemelwaterbergingsplan vereist. De eisen aan zo’n plan zijn verduidelijkt. Tevens is er nu voorzien in een regeling voor het geval er voor een project (nog) geen hemelwaterbergingsplan is. Dan geldt voor het hele projectgebied sowieso de hoogste bergingsnorm, zodat het niet loont om het hemelwaterbergingsplan maar achterwege te laten.
Artikel 9.92 nieuw artikel 15.16	Voorlopig ontstaat er voor werken en werkzaamheden geen nieuwe vergunningplicht alleen ten behoeve van hemelwaterberging. Ontstaat er een vergunningplicht vanwege een andere reden, dan wordt de aanvraag wel beoordeeld op het onderwerp hemelwaterberging. Daartoe worden in artikel 15.6 beoordelingsregels toegevoegd voor aanvragen waarin verharding wordt toegevoegd boven de drempels voor de hemelwaterberging.
Artikel 13.29	Vervalt; de chemische samenstelling van te lozen water is al geregeld in landelijke regelgeving. De bepalingen die naar 13.29 verwijzen vervallen ook.
Subparagraaf 32.3.8.2	In het omgevingsplan van rechtswege stonden in de bruidsschat hemelwaterregels. Die gaan nu vervallen: het onderwerp lozen van hemelwater is nu voor de hele gemeente geregeld in paragraaf 13.1.3.
Reparaties	
Diverse plaatsen	Corrigeren ontbrekende spaties, dubbele woorden, spelfouten, lege regels en dergelijke
Diverse plaatsen	Onnodig complexe zinsconstructies vereenvoudigd, artikelkopjes verkort
Diverse plaatsen	Foute en ontbrekende verwijzingen gecorrigeerd
Artikel 6.1, lid 1	Regel over reikwijdte bouwregels aangevuld met in stand houden en gebruiken (was al geregeld in artikel 6.6).

Artikel 10.54, lid 10	Regel was abusievelijk geannoteerd met het gebied in plaats van de norm. Hersteld.
Paragraaf 10.6.10.4 Paragraaf 10.6.13	In paragraaf 10.6.10.4 explicieter gemaakt dat ligplaatsen ook onder deze paragraaf vallen. In artikel 10.140 (gebruik water) voor ligplaatsen verwezen naar paragraaf 10.6.10.4
Artikel 11.7	Doodlopende verwijzing naar geurgevoelig object hersteld.
Artikel 14.4	Verduidelijkt dat ETFAL in beginsel geen reden is om een vergunning voor een binnenplanse omgevingsplanactiviteit te weigeren.
Artikel 17.1	Volgorde leden 4 en 5 gecorrigeerd
Artikel 17.2 lid 5 Artikel 6.24	In de formulering van artikelen over het uiterlijk en de plaatsing van bouwwerken (artikel 17.2, lid 5 en artikel 6.24) ontbrak nog de verwijzing naar beeldkwaliteitplannen, zoals al wel gewijzigd in artikel 17.1. Aangepast. Ook is een inmiddels uitgewerkte overgangsregel in artikel 6.24, lid 4 verwijderd.
Artikel 32.27	Vangnetregeling bruidsschat van Rijk alsnog verwerkt in onderdeel f: verduidelijking hoofdgebouw en voorerfgrens
Artikel 32.33 Artikel 32.269	Vangnetregeling bruidsschat van Rijk alsnog verwerkt: aanpassing weigeringsgronden vergunningen i.v.m. voorbereidingsbescherming bestemmingsplannen c.a. die nog in procedure zijn
Artikel 32.39	Vangnetregeling bruidsschat van Rijk alsnog verwerkt: toevoeging uitzondering vergunningvrijheid ivm afstand tot opslagtanks organische oplosmiddelen
Artikel 32.55	Vangnetregeling bruidsschat van Rijk alsnog verwerkt: regels geluid niet van toepassing op geluid door hoogspanningsleiding
Artikel 32.63	Vangnetregeling bruidsschat van Rijk alsnog verwerkt: indieningsvereisten geluid ook van toepassing op industrieterreinen waarvoor geluidproductieplafonds als omgevingswaarden zijn vastgesteld
Reparaties technisch deel omgevingsplan (annotaties)	
Artikel 1.1, lid 4	Annotatie werkingsgebied in overeenstemming gebracht met de juridische regel.
Artikelen 32.288 tot en met 32.292	Annotaties werkingsgebied in overeenstemming gebracht met de juridische regel. Regels waren geannoteerd met gebied ‘voorlopige regels’, terwijl de regels nog gelden nog in hele ambtsgebied. Hiermee wordt een probleem in het Omgevingsloket online opgelost.
Activiteiten Aanleggen en veranderen van wegen, paden en verhardingen, Grondbewerkingen en Werkzaamheden met planten	Annotatie bovenliggende activiteit in overeenstemming gebracht met de regels. ‘Werken en werkzaamheden’ ingesteld als bovenliggende activiteit. Hiermee wordt een probleem in het Omgevingsloket online opgelost.
Activiteit Werken en werkzaamheden	Alternatieve naam voor deze activiteit opgenomen. We hopen hiermee de activiteit beter herkenbaar te maken in het Omgevingsloket. Invoering onder meer afhankelijk van vergunningensysteem CLO en wijziging van de legesverordening.